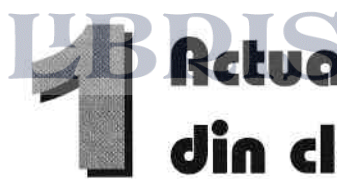

GRAMATICĂ 5

FIȘE DE LUCRU
pe lecții și unități de învățare
CU ITEMI ȘI TESTE DE EVALUARE

Ediția a V-a

Editura Paralela 45

We know

Actualizarea cunoștințelor din clasa a IV-a

FIȘA NR. 1

- După ce răspunzi la întrebări, cercetează răspunsurile de la pagina 14 pentru a descoperi rezultatul fișei tale.
- 1. Sensul expresiei *a fi tobă de carte* este *a fi gălăgios*. A / F
- 2. Cuvântul cu sens opus pentru expresia *de treabă* este *bun, cumsecade*. A / F
- 3. Sensul cuvântului *a vorbi* este *a tăcea*. A / F
- 4. Cuvintele *pronume* și *prenume* au același sens. A / F
- 5. Toate cuvintele din seria *alb, albastru, alburui, albicios* fac parte din aceeași familie de cuvinte. A / F
- 6. Ambele cuvinte sunt despărțite corect în silabe: *e-xa-men, e-xem-plu*. A / F
- 7. Propoziția este o comunicare cu un singur predicat. A / F
- 8. La sfârșitul propoziției enunțiative se pune punct. A / F
- 9. O propoziție interogativă se termină cu semnul exclamării. A / F
- 10. Propoziția *Începe școala.* este o propoziție simplă. A / F
- 11. Propoziția *Merg la școală.* este o propoziție simplă. A / F
- 12. Părțile de propoziție sunt substantivul și predicatul. A / F
- 13. Subiectul din propoziția *Apune soarele.* este cuvântul *Apune*. A / F
- 14. În propoziția *Noi cumpărăm cărți și caiete.* subiectul este multiplu. A / F
- 15. Predicatul din propoziția *Mergem la școală.* este *mergem*. A / F
- 16. Predicatul din propoziția *Eu citesc multe cărți.* este exprimat printr-un verb la numărul plural. A / F
- 17. Părțile de vorbire studiate sunt: verbul, substantivul, pronumele, adjectivul. A / F
- 18. În enunțul *Mergeam spre școală.* cuvântul subliniat este un verb la timpul trecut. A / F
- 19. Verbul subliniat din enunțul *Frunzele ruginii cad pe pământ.* este la persoana întâi. A / F
- 20. Verbul *aștept* exprimă starea. A / F
- 21. Forma corectă este *mi-ar place*. A / F
- 22. În propoziția *Vârful Omul se află în Munții Bucegi.* cuvântul subliniat este substantiv comun. A / F

23. Substantivul *teatru* este de genul masculin. A / F
24. La plural, forma corectă a substantivului *copertă* este *coperți* sau *coperte*. A / F
25. Pronumele din propoziție este la persoana a treia, plural: *Sora ei a plecat*. A / F
26. În propoziția *Albastrul cerului senin încântă privirea*, cuvintele *albastrul* și *senin* sunt adjective. A / F
27. Adjectivul subliniat în propoziția *Dulapul vechi al bunicilor este plin de amintiri*, este de genul masculin, numărul singular. A / F
28. Enunțul următor este scris corect: *Voi citii multe cărți despre copii*. A / F
29. Cuvântul *floarea-soarelui* se scrie cu cratimă. A / F
30. Intrusul (cuvântul scris incorect) din seria *înnegrit, înot, înnoptat, înămolit* este cuvântul *înot*. A / F
- Obs. Rezultatele de la această fișă se află la pagina 14.

EXERCIȚII RECAPITULATIVE

FIȘA NR. 2

- Pentru a actualiza toate cunoștințele din clasele anterioare, rezolvă următoarele exerciții.

1. Numește părțile de vorbire studiate de tine până acum.

2. Precizează ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate: *Primind și darurile-acestea, zeii s-au hotărât să-aleagă un loc de luptă potrivit. Au cercetat toată Elada și au găsit că este bine să-și facă tabăra-n Olimp.*

(Alexandru Mitru, *Legendele Olimpului*)

3. Subliniază verbele din fragmentul: *Războiul a-nceput cu furie... Pământul larg și marea uriașă au răsunat de-un zgomot greu, ce-ntrecea orice-nchipuire. Cerul a dat parcă un geamăt. Olimpul s-a cutremurat până-n adâncurile sale.*

(Alexandru Mitru, *Legendele Olimpului*)

4. Alcătuieste o propoziție în care să existe un verb care exprimă starea.

5. Menționează timpul, persoana și numărul verbelor din textul:

Doar Gheea, mama zmeilor, se mâniase rău pe el.

— Titanii sunt copiii mei. Uranus i-a lovit din greu.

(Alexandru Mitru, *Legendele Olimpului*)

Verbul	Timput	Persoana	Numărul

6. Alcătuiește o propoziție cu predicatul exprimat prin verb la timpul viitor.

7. Stabilește corespondența dintre expresii și verbe.

- a da în vileag *a pleca*
- a pune la cale *a demasca*
- a-și lua picioarele la spinare *a renunța*
a unelti

8. Precizează ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate: *Furtuna trece repede și noi alergăm de ne sfârâie picioarele.* (Marin Sorescu, *Unde fugim de-acasă?*)

9. Subliniază substantivele din enunțul: *Fiecare pagină a abecedarului lui Creangă era pentru mine un aspect nou, ca o turtică ori ca un colț de peisaj, și mi se fixa cu înlesnire în memorie.* (M. Sadoveanu, *Anii de ucenicie*)

10. Subliniază substantivele comune: *Muntele Furnica se află în orașul Sinaia.*

11. Încercuiește substantivele proprii: *Nu-i acasă Ion, zise mătușa Mărioara; s-a dus cu moșu-tău Vasile sub cetate, la o chiuă din Condreni.* (Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*)

12. Subliniază substantivele care au același sens cu structurile din prima coloană.

aducere-aminte – reproș, amintire, ajutor
bătaie de joc – pedeapsă, joc, batjocură

13. Menționează genul și numărul substantivelor din textul:

*Sara pe deal buciulul sună cu jale,
Turmele-l urc, stele le scapără-n cale,
Apele plâng, clar izvorând din fântâne...*

(M. Eminescu, *Sara pe deal*)

Substantivul	Genul	Numărul

14. Alcătuieste o propoziție în care să existe un substantiv de genul neutru, la numărul plural.

15. Alcătuieste o propoziție în care să existe un substantiv care denumește un fenomen al naturii.

16. Alcătuieste o propoziție cu subiectul exprimat printr-un substantiv propriu, care să fie numele unui continent.

FIȘA NR. 3

1. Precizează ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate: *Cum o văzu, el se duse să o ia ca să-și aline foamea cu dânsa.* (Petre Ispirescu, *Aleodor împărat*)

2. Subliniază pronumele personale din textul: *Mirela, aruncă tu acum o gresie, să nu-și facă balaurul cine știe ce impresie. Să știe și el că noi l-am citit pe Ispirescu.*
(Marin Sorescu, *Unde fugim de-acasă?*)

3. Încercuiește pronumele de politețe:
— *D-apoi să avem iertare, Luminarea Voastră, că acesta mi-i flăcăul care m-a trimis la Măria Voastră.*
(Ion Creangă, *Povestea porcului*)

4. Menționează persoana, genul și numărul pronumelor din textul:
Văzând noi ce mare jale, am ajuns la concluzia că găștele trebuie ajutate și nicidecum mâncate. Dacă apa se face bocnă de la o minciună de rață, ea tot c-o minciună se dezgheață.
(Marin Sorescu, *Unde fugim de-acasă?*)

Pronumele	Persoana	Genul (unde e cazul)	Numărul

5. Alcătuieste o propoziție în care să existe un pronume personal de politețe, care să aibă funcția de subiect.

6. Precizează ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate din textul următor:
Mă gândeam, printre altele, cam cum trebuie să arate balaurii și zmeii, că toată ziua bună-zău era vorba despre ei. Erau răi, erau feroși, erau înfricoșători, chiar dacă nu existau.
(Simona Popescu, *Exuvii*)

- să arate –
- balaurii –
- ei –
- răi –

7. Subliniază adjectivele din textul:

Iarnă. Noapte lucie pe o lume ca din povești: copaci de zahăr, câmp de cristal, iaz de oglindă. Și-n cuprinsul larg, uriașul policandru al cerului își aprinde, una câte una, luminile, ca într-o nemăsurată sală de dans.

(Emil Gârleanu, *Fricosul*)

8. Menționează genul și numărul adjectivei din textul:

Sub lumina trandafirică a unui blând apus de soare, pământul pare adâncit într-o odihnă neclintită; frunzele ațipesc, pregătindu-se pentru tihnitul somn al nopții.

(Emil Gârleanu, *Puișorii*)

Adjectivul	Genul	Numărul

9. Subliniază adjectivele care au același sens cu expresiile:

cu scaun la cap – bogat, vesel, deștept

de ispravă – învățat, vrednic, perseverent

10. Alcătuieste o propoziție cu un adjectiv de genul feminin, la numărul plural.

11. Numește părțile de propoziție studiate de tine până acum.

12. Precizează partea de propoziție / funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *Făt-Frumos coboară pe tărâmul celălalt pe o funie de coajă din teiul cel înalt.* (Marin Sorescu, *Unde fugim de-acasă*)

13. Subliniază cu o linie predicatul și cu două linii subiectul din propoziția: *În aer, un popor întreg de rândunele se pregătește de plecare.* (Emil Gârleanu, *Puișorii*)

14. Subliniază părțile secundare de propoziție din fragmentul: *Pe mușchiul gros, cald ca o blană a pământului, căprioara stă jos lângă iedul ei.* (Emil Gârleanu, *Căprioara*)

15. Alcătuieste două propoziții în care substantivul *carte* să aibă, pe rând, funcția de subiect și de parte secundară de propoziție.

16. Subliniază propozițiile dezvoltate:

Eu tăceam. Se descurajă un pic. Dar mai făcu încă o dată efortul.

(Antoine de Saint-Exupéry, *Micul prinț*)

17. Transformă propoziția dezvoltată în propoziție simplă: *După deal vine, în zbor rotat, un uliu.* (Emil Gârleanu, *Puișorii*)

18. Transformă propoziția afirmativă în propoziție negativă: *Iazul își așterne fața umedă, sorbind, până în adânc, din lumina asfințitului.* (Emil Gârleanu, *Puișorii*)

19. Fă schema gramaticală a următoarei propoziții: *Peste lume se revarsă valuri de lumină.* (Emil Gârleanu, *Ca soarele!*)

20. Completează fraza cu predicatele potrivite dintre paranteze: *Drumeții și locului, mâinile la ochi, nările mireasma nemaisimțită până atunci.* (Emil Gârleanu, *Trandafirul*) (treceau, să înghită, puneau, rămâneau, răsfirau.)

FIȘA NR. 4

1. Pune semnele de punctuație în textul:

Tom a fost cam cald azi la școală nu-i așa întrebă ea

Da tușă

Cald rau nu

Da tușică

Nu ți-a venit să te duci la scăldat

2. Explică rolul semnelor de punctuație din textul următor:

Micul prinț străbătu deșertul și nu întâlni decât o floare. O floare cu trei petale, o floare neînsemnată...

— *Bună ziua, zise micul prinț.*

— *Bună ziua, spuse floarea.*

— *Unde sunt oamenii? întrebă politicos micul prinț.*

(Antoine de Saint-Exupéry, *Micul prinț*)

Punctul _____

Prima virgulă din text _____

Linia de dialog _____

Punctele de suspensie _____

Semnul întrebării _____

3. Corectează enunțurile următoare:

Cărțile sunt prieteni noștri. Dintre carte poți afla noi informații.

4. Subliniază varianta corectă:

v-a merge/va merge
ați văzut/ați văzut
nea spus/ne-a spus

5. Subliniază forma corectă:

vroiam/voiam
mi-ar place/mi-ar plăcea
vehicol/vehicul

6. Alcătuieste câte o propoziție cu următoarele structuri: noi/n-oi; mii/mi-i.

7. Scrie câte un cuvânt cu același sens:

etern – _____
generos – _____
sinceritate – _____

8. Scrie câte un cuvânt cu sens opus:

egoist – _____
pedeapsă – _____
astăzi – _____

9. Scrie două propoziții în care cuvântul *iute* să aibă sensuri diferite.

10. Subliniază două cuvinte care seamănă, dar nu sunt identice:

- Elevii s-au aliniat la ora de sport.
- Textul începe cu alineat.

11. Subliniază cuvintele care fac parte din aceeași familie de cuvinte: *cal*, *călăreț*, *calcar*, *descălecat*, *calvar*.

12. Desparte în silabe cuvintele: *construcție*, *imposibil*, *verdict*, *fiindcă*, *atlas*, *vâslă*.

13. Încercuiește varianta corectă: fi-i-că/fii-că.

14. Seria care conține toate cuvintele despărțite corect este:

- a) vi-oa-ră, sculp-tu-ră, su-bi-ect;
- b) vi-oară, scul-ptu-ră, su-bi-ect;
- c) vi-oa-ră, sculp-tu-ră, su-biect.

Răspunsurile testului de la pagina 7.

1. F	11. F	21. F
2. F	12. F	22. F
3. F	13. F	23. F
4. F	14. F	24. A
5. F	15. A	25. F
6. A	16. F	26. F
7. A	17. A	27. F
8. A	18. A	28. F
9. F	19. F	29. A
10. A	20. A	30. F

- Modul de calculare a notei: $30 \times 3 \text{ puncte} + 10 \text{ puncte (din oficiu)} = 100 \text{ de puncte}$
- Verifică la ce capitol trebuie să fii mai atent, având în vedere că exercițiile au fost grupate astfel:
 - Vocabular – ex. 1-5
 - Fonetică – ex. 6
 - Gramatică
 - Propoziția – ex. 7-11
 - Părțile de propoziție – ex. 12-16
 - Părțile de vorbire – ex. 17-27
 - Ortografie – ex. 28-30
- **Revino la pagina 8, unde vei găsi exerciții recapitulative (Fișele 2-4).**

TEST INIȚIAL NR. 1

Citește cu atenție textul următor:

Zilele deveneau tot mai scurte. Aerul devenea tot mai rece. Și, într-o dimineață, Roz a găsit grădina îmbrăcată într-un strat de brumă. Sosise toamna pe insulă.

Frunzele copacilor, care fuseseră verzi toată viața roboțicii, s-au făcut galbene, portocalii și roșii. Apoi au părăsit ramurile și au căzut pe pământ, iar pădurea s-a umplut curând de sunetele animalelor foșnind prin frunzele moarte. Nucile cădeau și ele din copaci, lovindu-se de rădăcini, de pietre și din când în când de roboțică. Parfumul florilor dispărea pe măsură ce acestea se ofileau. Toate mirosurile și culorile insulei se stingeau.

Și animalele se schimbau. Celor cu blană le creștea și mai multă blană. Celor cu pene le creșteau și mai multe pene. Cele cu solzi începeau să caute adăposturi noi.

— Dap, da. Se face frig, o broască a orăcăit către alta. Nu mai e mult și vine vremea pentru dormit.

— Dap, da. Mai bine mi-aș căuta o gaură bună, a orăcăit a doua broască. Ai găsit deja una?

— Nah, a orăcăit prima broască. Voi căuta o gaură săptămâna viitoare. Deocamdată mă voi bucura de lumina caldă a soarelui, atât cât mai ține. Dap, da.

Multe dintre animalele de pe insulă se gândeau deja la hibernare. Broaștele, albinele, șerpii și chiar urșii aveau să dispară curând și să-și petreacă următoarele luni departe de văzul lumii.

Și apoi erau păsările. Unele păsări, ca bufnițele și ciocănitorile, își petreceau iarna cuibărintu-se și mâncând puținul care mai rămânea pe insulă. Dar păsările migratoare se pregăteau pentru lunga călătorie spre sud, către țărâmburi călduroase. Și printre păsările care trebuiau să plece erau și găștele.

(Peter Brown, *Toamna – Insula Roboșilor*)

Subiectul I (60 de puncte)

1. Răspunde la următoarele întrebări:

a) Când se petrece acțiunea?

b) Unde se vor adăposti broșcuțele peste iarnă?

(6 puncte)

2. Ordonează literele care corespund prezentării în ordine logică, cronologică a momentelor întâmplării:

A. Multe animale se gândesc la hibernare.

B. A sosit toamna.

C. Păsările migratoare se pregătesc pentru lunga călătorie către sud.

D. Pădurea se umple de frunze moarte.

E. Două broscuțe discută despre pregătirile pentru iarnă.

--	--	--	--	--

(6 puncte)

3. Prezintă, prin raportare la textul dat, trei schimbări din grădină, odată cu venirea toamnei.

(6 puncte)

4. Numește trei animale care hibernează, așa cum rezultă din textul dat.

(6 puncte)

5. Transformă următoarea replică din dialog în povestire:

— *Dap, da. Se face frig, o broască a orăcăit către alta. Nu mai e mult și vine vremea pentru dormit.*

(6 puncte)

6. Scrie:

a) un cuvânt cu sens opus cuvântului *să dispară*;

b) un cuvânt cu același sens pentru cuvântul subliniat: *Toate mirosurile și culorile insulei se stingeau*;

c) un cuvânt din aceeași familie cu substantivul *frunză*.

(6 puncte)

7. Selectează din textul dat:

a) un verb care arată o acțiune făcută de broască;

b) substantivul propriu care numește un personaj.

(6 puncte)

8. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în enunțul: *Sosise toamna pe insulă*.

(6 puncte)

9. Transformă propoziția dezvoltată în propoziție simplă: *Toate mirosurile și culorile insulei se stingeau*.

(6 puncte)

10. Alcătuieste o propoziție enunțiativă, negativă, în care să existe adjectivul *rece* cu funcția de parte secundară de propoziție.

(6 puncte)